

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ УКРАЇНИ**

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЗДОРОВ'Я, РЕАБІЛІТАЦІЇ ТА
ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ**

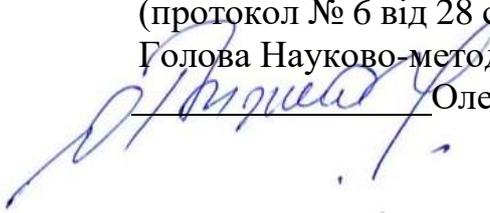
КАФЕДРА ТЕРАПІЇ ТА РЕАБІЛІТАЦІЇ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою

(протокол № 6 від 28 серпня 2024 р.)

Голова Науково-методичної ради

Олександр ПИЖОВ

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕРАПЕВТИЧНІ ВПРАВИ**

рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

спеціальність: 227 Терапія та реабілітація

освітньо-професійна програма: Фізична терапія, ерготерапія

код дисципліни в освітньо-професійній програмі: ОК.ЦС 22

мова навчання: українська

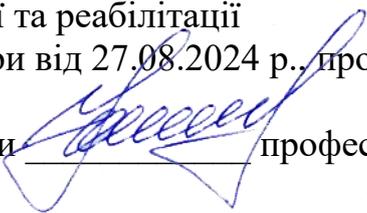
Київ – 2024

Розробники:

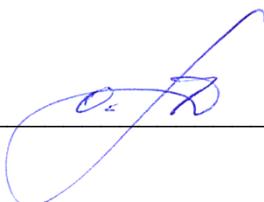
Кормільцев Володимир Володимирович, кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент, доцент кафедри терапії та реабілітації, vkormiltsev@uni-sport.edu.ua

РЕКОМЕНДОВАНО:

Кафедрою терапії та реабілітації
(засідання кафедри від 27.08.2024 р., протокол № 27)

Завідувач кафедри професор О. Б. Лазарева

ПОГОДЖЕНО:

Начальник
навчально-методичного відділу Ольга Д`ЯЧЕНКО

Начальник відділу забезпечення
якості вищої освіти Сергій ПОПОВИЧ

Анотація навчальної дисципліни. Дисципліна спрямована на формування знань про принципи застосування і ефекти від фізичних вправ в якості лікувального впливу; знань про методи у відновленні фізичних і функціональних рухів; знань щодо показань і протипоказань для різних типів вправ; основні методичні правила вибору терапевтичних вправ, в залежності від розміру реабілітаційного втручання. Обсяг дисципліни – 5 кредитів ЄКТС. Основні теми: основоположні та прикладні аспекти та поняття терапевтичних вправ; класифікація та принципи дозування вправ; області застосування терапевтичних вправ; клінічний менеджмент деяких патологічних станів; основи цілеспрямованого застосування терапевтичних вправ; специфічні сфери застосування терапевтичних вправ. Підсумкова оцінка формується з урахуванням результатів поточного контролю, заліку та екзамену.

Abstract of the discipline. The discipline is aimed at formulating of the knowledge about the principles of use and effects from physical exercises as well as a therapeutic effect; knowledge about the methods for restoring physical and functional movements; knowledge of indications and contraindications for different types of exercises; the basic methodological rules for choosing therapeutic exercises, depending on the size of the rehabilitation intervention. The volume of discipline is five ECTS credits. Main topics: basic and applied aspects and concepts of therapeutic exercises; classification and principles of dosage of exercises; the field of therapeutic exercises; clinical management of some pathological conditions; bases of purposeful application of therapeutic exercises; specific areas of therapeutic exercises. The final evaluation is based on the results of current control and scoring.

Мета навчальної дисципліни – отримання теоретичних знань та практичних навичок застосування та дозування терапевтичних вправ.

Перелік компетентностей, які формуються під час вивчення навчальної дисципліни відповідно до освітньо-професійної програми «Фізична терапія, ерготерапія» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 227 Терапія та реабілітація

Шифр	Компетентності
Загальні компетентності	
ЗК1	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
ЗК2	Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
ЗК3	Навички міжособистісної взаємодії.
ЗК4	Здатність працювати в команді.
ЗК5	Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.
ЗК10	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК12	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
Фахові компетентності спеціальності	
ФК1	Здатність пояснити пацієнтам, клієнтам, родинам, членам міждисциплінарної команди, іншим медичним працівникам потребу у заходах фізичної терапії, ерготерапії, принципи їх використання і зв'язок з охороною здоров'я.
ФК2	Здатність аналізувати будову, нормальний та індивідуальний розвиток людського організму та його рухові функції.
ФК3	Здатність трактувати патологічні процеси та порушення і застосовувати для їх корекції придатні засоби фізичної терапії, ерготерапії.
ФК4	Здатність враховувати медичні, психолого-педагогічні, соціальні аспекти у практиці фізичної терапії, ерготерапії.
ФК5	Здатність провадити безпечно для пацієнта/клієнта та практикуючого фахівця практичну діяльність з фізичної терапії, ерготерапії у травматології та ортопедії, неврології та нейрохірургії, кардіології та пульмонології, а також інших областях медицини.
ФК6	Здатність виконувати базові компоненти обстеження у фізичній терапії та/або ерготерапії: спостереження, опитування, вимірювання та тестування, документувати їх результати (додаток 3).

Обсяг навчальної дисципліни – 5 кредитів ЄКТС, які розподіляються у годинах:

Форми навчання	Види навчальних занять				Самостійна робота	Разом
	лекції	лабораторні	практичні	семінарські		
Денна	14		46		80	140

Статус навчальної дисципліни: обов'язкова.

Передумови для вивчення навчальної дисципліни: успішне опанування такими навчальними дисциплінами:

на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти: «Нормальна анатомія людини», «Загальна фізіологія людини», «Біомеханіка та клінічна кінезіологія», «Основи медичних знань», «Теорія та методика фізичного виховання», «Основи практичної діяльності у фізичній терапії та ерготерапії (вступ до спеціальності)».

Програма навчальної дисципліни.

Тематичний план навчальної дисципліни

Номер і назва теми	Кількість годин
	денна форма навчання

	усього	у тому числі		
		л.	прак.	с. р.
Тема 1. Основоположні та прикладні аспекти та поняття терапевтичних вправ	20	4	6	10
Тема 2. Класифікація та принципи дозування вправ	18	4	4	10
Тема 3. Області застосування терапевтичних вправ	40	2	18	20
Тема 4. Основи цілеспрямованого застосування терапевтичних вправ	38	4	14	20
Тема 5. Специфічні сфери застосування терапевтичних вправ	24		4	20
Всього годин:	140	14	46	80

Зміст навчальної дисципліни за темами

Тема 1. Основоположні та прикладні аспекти та поняття терапевтичних вправ.

Терапевтичні вправи: вплив на фізичні функції; класифікація стану здоров'я, функціонування та інвалідність-еволюція моделей і пов'язана з ними термінологія; основні компоненти терапевтичних програм фізичної активності; загальна характеристика основних видів терапевтичних вправ; місце Міжнародної класифікації функціонування (МКФ) в системі фізичної терапії.

Тема 2. Класифікація та принципи дозування вправ.

Класифікація фізичних вправ, що застосовуються з терапевтичною метою; методики та методи дозування терапевтичних вправ з опором; методика та методи дозування циклічного аеробного навантаження.

Тема 3. Області застосування терапевтичних вправ.

Терапевтичні вправи на розтягування; терапевтичні вправи з опором; терапевтичні вправи на збільшення амплітуди; терапевтичні вправи на розтягування при порушенні мобільності; терапевтичні вправи з мануальним опором; терапевтичні аеробні вправи; терапевтичні вправи на покращення балансу; терапевтичні вправи на мобілізацію; терапевтичні вправи у воді.

Тема 4. Основи цілеспрямованого застосування терапевтичних вправ.

Терапевтичні вправи при порушеннях хребта; терапевтичні вправи при порушеннях плечового суглоба; терапевтичні вправи при порушеннях ліктьового суглоба; терапевтичні вправи при порушеннях променево-зап'ясткового суглоба; терапевтичні вправи при порушеннях кульшового суглоба; терапевтичні вправи при порушеннях колінного суглоба; терапевтичні вправи при порушеннях гомілково-надп'ясткового суглоба.

Тема 5. Специфічні сфери застосування терапевтичних вправ.

Методика розробка та впровадження програми терапевтичних вправ, в залежності від патологічного стану: особливості інтерпретації вихідних даних та клінічне прийняття рішень.

Тематика практичних занять

Номер і назва теми дисципліни	Номер і назва теми практичних занять	Кількість годин
		Денна форма навчання
Тема 1. Основоположні та прикладні аспекти та поняття терапевтичних вправ	1. Основоположні та прикладні аспекти та поняття терапевтичних вправ	2
	2. Основні компоненти терапевтичних програм фізичної активності. Загальна характеристика основних видів терапевтичних вправ.	2
	3. Місце Міжнародної класифікації функціонування (МКФ) в системі фізичної терапії. Структура та компоненти МКФ. Застосування МКФ в плануванні реабілітаційного втручання.	2
Тема 2. Класифікація та принципи дозування вправ	4. Методика дозування вправ з опором: види та характеристика типів м'язових скорочень, методика та критерії визначення дозування навантаження у вправах на розвиток сили. Методика визначення 1 повторного максимуму.	2
	5. Методика дозування терапевтичних аеробних вправ: поняття інтенсивності тренування, методика визначення інтенсивності, основні принципи дозування циклічного аеробного фізичного навантаження.	2
Тема 3. Области застосування терапевтичних вправ	6. Терапевтичні вправи на розтягування: визначення, характеристика, особливості застосування, в залежності від сегменту.	2
	7. Терапевтичні вправи з опором: визначення,	2

	характеристика, особливості застосування, в залежності від сегменту.	
	8. Терапевтичні вправи на збільшення амплітуди: визначення, види амплітуди, особливості та протипокази до застосування терапевтичних вправ.	2
	9. Терапевтичні вправи на розтягування при порушенні мобільності: основні види вправ на розтягування, клінічні рекомендації, основні техніки та методика застосування терапевтичних вправ, в залежності від сегменту.	2
	10. Терапевтичні вправи з мануальним опором: визначення, клінічні рекомендації щодо застосування, особливості та протипокази до застосування терапевтичних вправ. Методика виконання в різних сегментах.	2
	11. Терапевтичні аеробні вправи: основні види застосовуваних вправ, їх особливості, клінічні рекомендації та види аеробних тренувань, що застосовуються в терапевтичних програмах фізичної активності.	2
	12. Терапевтичні вправи на покращення балансу: основні види балансу, його характеристики, клінічні рекомендації, особливості застосування терапевтичних вправ, в залежності від виду порушення балансу.	2
	13. Терапевтичні вправи на мобілізацію: види мобілізації, характеристика основних мобілізаційних рухів, клінічні рекомендації та особливості застосування мобілізаційних технік, в залежності від типу та	2

	сегменту порушення.	
	14. Терапевтичні вправи у воді: основні види вправ, характеристика необхідного додаткового устаткування, особливості впливу водного середовища під час реалізації плану втручання. Клінічні рекомендації та методика застосування терапевтичних вправ у воді, в залежності від патологічного стану	2
Тема 4. Основи цілеспрямованого застосування терапевтичних вправ.	15. Терапевтичні вправи при порушеннях хребта: будова хребтового стовпа, артрокінематика, характеристика основних фаз втручання, основні терапевтичні вправи, що застосовуються при вертеброгенній патології та методика їх імплементації в терапевтичну програму фізичної активності	2
	16. Терапевтичні вправи при порушеннях плечового суглоба: будова та артрокінематика, показання та протипоказання до застосування терапевтичних вправ, фактори, що визначають швидкість прогресу втручання. Клінічні рекомендації та побудова програми терапевтичних вправ.	2
	17. Терапевтичні вправи при порушеннях ліктьового суглоба: будова та артрокінематика, показання та протипоказання до застосування терапевтичних вправ, фактори, що визначають швидкість прогресу втручання. Клінічні рекомендації та побудова програми терапевтичних вправ.	2
	18. Терапевтичні вправи при порушеннях променево-зап'ясткового суглоба: будова та артрокінематика, показання та протипоказання до застосування	2

	терапевтичних вправ, фактори, що визначають швидкість прогресу втручання. Клінічні рекомендації та побудова програми терапевтичних вправ.	
	19. Терапевтичні вправи при порушеннях кульшового суглоба: будова та артрокінематика, показання та протипоказання до застосування терапевтичних вправ, фактори, що визначають швидкість прогресу втручання. Клінічні рекомендації та побудова програми терапевтичних вправ.	2
	20. Терапевтичні вправи при порушеннях колінного суглоба: будова та артрокінематика, показання та протипоказання до застосування терапевтичних вправ, фактори, що визначають швидкість прогресу втручання. Клінічні рекомендації та побудова програми терапевтичних вправ.	2
	21. Терапевтичні вправи при порушеннях гомілково-надп'яtkового суглоба: будова та артрокінематика, показання та протипоказання до застосування терапевтичних вправ, фактори, що визначають швидкість прогресу втручання. Клінічні рекомендації та побудова програми терапевтичних вправ.	2
Тема 5. Специфічні сфери застосування терапевтичних вправ	22. Методика розробка та впровадження програми терапевтичних вправ, в залежності від патологічного стану: особливості інтерпретації вихідних даних та клінічне прийняття рішень.	2
	23. Методика розробка та впровадження програми терапевтичних вправ, в залежності від патологічного стану:	2

	особливості інтерпретації вихідних даних та клінічне прийняття рішень.	
Всього годин:		46

Завдання для самостійної роботи здобувачів вищої освіти

Номер і назва теми дисципліни	Завдання	Кількість годин
Тема 1. Основоположні та прикладні аспекти та поняття терапевтичних вправ	1. Терапевтичні вправи: вплив на фізичні функції; класифікація стану здоров'я, функціонування та інвалідність-еволюція моделей і пов'язана з ними термінологія. Пройти онлайн курс «General Principles of Exercise Rehabilitation» Physiopedia Plus. Посилання на курс: https://members.physio-pedia.com/general-principles-of-exercise-rehabilitation-course/	4
	2. Класифікація фізичних вправ, що застосовуються з терапевтичною метою; основні лікувальні концепції вправ; принципи та методи дозування терапевтичних вправ; лікувальний ефект від прикладного застосування вправ. Пройти онлайн курс «Introduction to Therapeutic Exercise» Physiopedia Plus. Посилання на курс: https://members.physio-pedia.com/introduction-to-therapeutic-exercise-course/	2
	3. Роль та місце Міжнародної класифікації функціонування (МКФ) в системі фізичної терапії.	4
Тема 2. Класифікація та принципи дозування вправ	4. Методики та методи дозування терапевтичних вправ з опором. Визначення 1 повторного максимуму.	6
	5. Методика та методи дозування циклічного аеробного навантаження. Основні зрушення в організмі під впливом циклічних	4

	аеробних вправ.	
Тема 3. Области застосування терапевтичних вправ	6. Особливості застосування вправ на розтягування та планування втручання.	2
	7. Загальна характеристика і методика імплементації різних видів опору та обтяжень в терапевтичній програмі фізичної активності.	2
	8. Загальна характеристика та основні детермінанти застосування терапевтичних вправ на збільшення амплітуди.	2
	9. Загальна характеристика та основні детермінанти застосування терапевтичних вправ на розтягування при порушеннях рухливості різних суглобів.	2
	10. Загальна характеристика та основні детермінанти застосування терапевтичних вправ з мануальним опором в різних сегментах.	2
	11. Загальна характеристика та основні детермінанти застосування терапевтичних аеробних вправ.	2
	12. Загальна характеристика та основні детермінанти застосування терапевтичних вправ при різних порушеннях балансу.	2
	13. Загальна характеристика та основні детермінанти застосування мобілізаційних терапевтичних технік при різних порушеннях.	4
	14. Загальна характеристика та основні детермінанти застосування терапевтичних вправ у воді при різних патологічних станах.	2
Тема 4. Основи цілеспрямованого застосування терапевтичних вправ	15. Методика застосування терапевтичних вправ при порушеннях хребта в залежності від патологічного стану. Побудова програми терапевтичних вправ.	4
	16. Методика застосування терапевтичних вправ при	4

	порушеннях плечового суглоба в залежності від патологічного стану. Побудова програми терапевтичних вправ.	
	17. Методика застосування терапевтичних вправ при порушеннях ліктьового суглоба в залежності від патологічного стану. Побудова програми терапевтичних вправ.	2
	18. Методика застосування терапевтичних вправ при порушеннях променево-зап'ясткового суглоба в залежності від патологічного стану. Побудова програми терапевтичних вправ.	2
	19. Методика застосування терапевтичних вправ при порушеннях кульшового суглоба в залежності від патологічного стану. Побудова програми терапевтичних вправ.	4
	20. Методика застосування терапевтичних вправ при порушеннях колінного суглоба в залежності від патологічного стану. Побудова програми терапевтичних вправ.	2
	21. Методика застосування терапевтичних вправ при порушеннях гомілково-надп'ясткового суглоба в залежності від патологічного стану. Побудова програми терапевтичних вправ.	2
Тема 5. Специфічні сфери застосування терапевтичних вправ	22. Побудова програми терапевтичних вправ, в залежності від типів патологічних станів.	10
	23. Підготовка та розробка програми терапевтичних вправ, в залежності від типів патологічних станів.	10
Всього годин:		80

Очікувані результати навчання з дисципліни: формулювання знань про принципи застосування і ефекти від фізичних вправ в якості лікувального впливу; знань про методи у відновленні фізичних і функціональних рухів; знань щодо показань і протипоказань для різних типів вправ; основні методичні правила вибору терапевтичних вправ, в залежності від розміру реабілітаційного втручання, завдяки:

знанням: ефектів від запропонованих вправ, в залежності від характеру реабілітаційного втручання; механізмів лікувальної дії застосовуваних терапевтичних вправ; основних принципів і способів застосування різних терапевтичних вправ;

умінням: показати правильну техніку виконання терапевтичних вправ; правильно застосовувати терапевтичні вправи під час втручання; адекватно дозувати вправи, виходячи з даних реабілітаційних протоколів; розрізняти види терапевтичних вправ; оцінити стан хворого під час реабілітаційного втручання.

Перелік програмних результатів навчання, яких досягають під час вивчення навчальної дисципліни відповідно до освітньо-професійної програми «Фізична терапія, ерготерапія» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 227 Терапія та реабілітація

Шифр	Програмні результати навчання
ПРН1	Демонструвати готовність до зміцнення та збереження особистого та громадського здоров'я шляхом використання рухової активності людини та проведення роз'яснювальної роботи серед пацієнтів/клієнтів, членів їх родин, медичних фахівців, а також покращенню довкілля громади.
ПРН4	Застосовувати у професійній діяльності знання біологічних, медичних, педагогічних та психосоціальних аспектів фізичної терапії та ерготерапії.
ПРН5	Надавати долікарську допомогу при невідкладних станах та патологічних процесах в організмі; вибирати оптимальні методи та засоби збереження життя.
ПРН6	Застосовувати методи й інструменти визначення та вимірювання структурних змін та порушених функцій організму, активності та участі (додаток 3), трактувати отриману інформацію.
ПРН7	Трактувати інформацію про наявні у пацієнта/клієнта порушення за Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ) та Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я дітей та підлітків (МКФ ДП).
ПРН8	Діяти згідно з нормативно-правовими вимогами та нормами професійної етики.
ПРН9	Реалізувати індивідуальні програми фізичної терапії,

	ерготерапії.
ПРН10	Здійснювати заходи фізичної терапії для ліквідації або компенсації рухових порушень та активності (додаток 4).
ПРН11	Здійснювати заходи ерготерапії для ліквідації або компенсації функціональних та асоційованих з ними обмежень активності та участі в діяльності.
ПРН13	Обирати оптимальні форми, методи і прийоми, які б забезпечили шанобливе ставлення до пацієнта/клієнта, його безпеку/захист, комфорт та приватність.
ПРН14	Безпечно та ефективно використовувати обладнання для проведення реабілітаційних заходів, контролю основних життєвих показників пацієнта, допоміжні технічні засоби реабілітації для пересування та самообслуговування.
ПРН15	Вербально і невербально спілкуватися з особами та групами співрозмовників, різними за віком, рівнем освіти, соціальною і професійною приналежністю, психологічними та когнітивними якостями тощо, у мультидисциплінарній команді.
ПРН16	Проводити інструктаж та навчання клієнтів, членів їх родин, колег і невеликих груп.
ПРН17	Оцінювати результати виконання програм фізичної терапії та ерготерапії, використовуючи відповідний інструментарій (додаток 3), та за потреби, модифікувати поточну діяльність.
ПРН18	Оцінювати себе критично, засвоювати нову фахову інформацію, поглиблювати знання за допомогою самоосвіти, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег.

Порядок оцінювання результатів навчання з дисципліни

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни формується з урахуванням результатів поточного контролю, заліку та екзамену.

Протягом семестру здобувач вищої освіти може отримати максимальну кількість балів – 100 як суму балів за результатами поточного контролю на практичних заняттях та під час консультацій науково-педагогічних працівників з тем, на які не передбачено аудиторних годин. Використовуються такі форми поточного контролю та розподіл балів, які може отримати студент за тему (1-й семестр):

Номер і назва теми практичних занять	Засоби оцінювання	Кількість балів за тему
1.Основоположні та прикладні аспекти застосування терапевтичних вправ.	Експрес-контроль. Есе. Презентації. Реферат	20
2.Основні компоненти терапевтичних програм фізичної активності. Загальна характеристика основних видів терапевтичних вправ.	Експрес-контроль. Есе. Презентації.	20
3. Місце Міжнародної класифікації функціонування (МКФ) в системі фізичної терапії. Структура та компоненти МКФ. Застосування МКФ в плануванні реабілітаційного втручання.	Тестування	15
4. Методика дозування вправ з опором: види та характеристика типів м'язових скорочень, методика та критерії визначення дозування навантаження у вправах на розвиток сили. Методика визначення 1 повторного максимуму.	Експрес-контроль. Презентації. Освоєння практичних навичок.	15
5. Методика дозування терапевтичних аеробних вправ: поняття інтенсивності тренування, методики визначення інтенсивності, основні принципи дозування циклічного аеробного фізичного навантаження.	Експрес-контроль. Презентації. Освоєння практичних навичок.	15
6. Терапевтичні вправи на розтягування: визначення, характеристика, особливості застосування, в залежності від сегменту.	Експрес-контроль. Есе. Презентації. Освоєння практичних навичок.	5
7. Терапевтичні вправи з опором: визначення, характеристика, особливості застосування, в залежності від сегменту.	Експрес-контроль. Есе. Презентації. Освоєння практичних навичок.	5
8. Терапевтичні вправи на збільшення амплітуди: визначення, види амплітуди, особливості та протипокази до застосування	Експрес-контроль. Презентації. Освоєння практичних навичок.	5

терапевтичних вправ.		
Всього за 1 семестр:		100

У 2-му семестрі використовуються такі форми поточного контролю та розподіл балів, які може отримати студент за тему:

Номер і назва теми практичних занять	Засоби оцінювання	Кількість балів за тему
9. Терапевтичні вправи на розтягування при порушенні мобільності: основні види вправ на розтягування, клінічні рекомендації, основні техніки та методика застосування терапевтичних вправ, в залежності від сегменту.	Експрес-контроль. Презентації. Освоєння практичних навичок.	5
10. Терапевтичні вправи з мануальним опором: визначення, клінічні рекомендації щодо застосування, особливості та протипокази до застосування терапевтичних вправ. Методика виконання в різних сегментах.	Експрес-контроль. Презентації. Освоєння практичних навичок.	5
11. Терапевтичні аеробні вправи: основні види застосовуваних вправ, їх особливості, клінічні рекомендації та види аеробних тренувань, що застосовуються в терапевтичних програмах фізичної активності.	Експрес-контроль. Презентації. Освоєння практичних навичок.	5
12. Терапевтичні вправи на покращення балансу: основні види балансу, його характеристики, клінічні рекомендації, особливості застосування терапевтичних вправ, в залежності від виду порушення балансу.	Експрес-контроль. Презентації. Освоєння практичних навичок.	5
13. Терапевтичні вправи на мобілізацію: види мобілізації, характеристика основних мобілізаційних рухів, клінічні рекомендації та особливості застосування мобілізаційних	Експрес-контроль. Презентації. Освоєння практичних навичок.	5

технік, в залежності від типу та сегменту порушення.		
14. Терапевтичні вправи у воді: основні види вправ, характеристика необхідного додаткового устаткування, особливості впливу водного середовища під час реалізації плану втручання. Клінічні рекомендації та методика застосування терапевтичних вправ у воді, в залежності від патологічного стану.	Експрес-контроль. Презентації. Освоєння практичних навичок.	5
15. Терапевтичні вправи при порушеннях хребта: будова хребтового стовпа, артрокінематика, характеристика основних фаз втручання, основні терапевтичні вправи, що застосовуються при вертеброгенній патології та методика їх імплементації в терапевтичну програму фізичної активності.	Експрес-контроль. Презентації. Освоєння практичних навичок.	5
16. Терапевтичні вправи при порушеннях плечового суглоба: будова та артрокінематика, показання та протипоказання до застосування терапевтичних вправ, фактори, що визначають швидкість прогресу втручання. Клінічні рекомендації та побудова програми терапевтичних вправ.	Експрес-контроль. Презентації. Освоєння практичних навичок.	5
17. Терапевтичні вправи при порушеннях ліктьового суглоба: будова та артрокінематика, показання та протипоказання до застосування терапевтичних вправ, фактори, що визначають швидкість прогресу втручання. Клінічні рекомендації та побудова програми терапевтичних вправ.	Експрес-контроль. Презентації. Освоєння практичних навичок.	5
18. Терапевтичні вправи при порушеннях променево-зап'ясткового суглоба: будова та	Експрес-контроль. Презентації. Освоєння	5

артрокінематика, показання та протипоказання до застосування терапевтичних вправ, фактори, що визначають швидкість прогресу втручання. Клінічні рекомендації та побудова програми терапевтичних вправ.	практичних навичок.	
19. Терапевтичні вправи при порушеннях кульшового суглоба: будова та артрокінематика, показання та протипоказання до застосування терапевтичних вправ, фактори, що визначають швидкість прогресу втручання. Клінічні рекомендації та побудова програми терапевтичних вправ.	Експрес-контроль. Презентації. Освоєння практичних навичок.	10
20. Терапевтичні вправи при порушеннях колінного суглоба: будова та артрокінематика, показання та протипоказання до застосування терапевтичних вправ, фактори, що визначають швидкість прогресу втручання. Клінічні рекомендації та побудова програми терапевтичних вправ.	Експрес-контроль. Презентації. Освоєння практичних навичок.	5
21. Терапевтичні вправи при порушеннях гомілково-надп'яtkового суглоба: будова та артрокінематика, показання та протипоказання до застосування терапевтичних вправ, фактори, що визначають швидкість прогресу втручання. Клінічні рекомендації та побудова програми терапевтичних вправ.	Експрес-контроль. Презентації. Освоєння практичних навичок.	5
22. Методика розробка та впровадження програми терапевтичних вправ, в залежності від патологічного стану: особливості інтерпретації вихідних даних та клінічне прийняття рішень.	Освоєння практичних навичок. Тестування.	15
23. Методика розробка та впровадження програми	Освоєння практичних навичок.	15

терапевтичних вправ, в залежності від патологічного стану: особливості інтерпретації вихідних даних та клінічне прийняття рішень.	Тестування.	
Усього за 2-й семестр:		100

Лектор під час завершення лекції з теми дисципліни знайомить здобувачів вищої освіти з відповідними завданнями для самостійної роботи та темами практичних занять.

Перед початком практичного заняття науково-педагогічний працівник ознайомлює здобувачів вищої освіти із формами поточного контролю, які будуть застосовуватись, і кількістю балів, які вони можуть отримати. Під час завершення кожного заняття кожному присутньому здобувачу вищої освіти оголошується кількість отриманих ним балів.

Здобувач вищої освіти, який протягом семестру отримав менше 34 балів, до заліку та екзамену не допускається, і може в установленому порядку пройти повторне вивчення цієї дисципліни.

Залік та екзамен проводяться у порядку, визначеному у Положенні про організацію освітнього процесу в університеті.

Рекомендовані джерела інформації:

Основна література:

1. Єжова О, Тимрук-Скоропад К, Ціж Л, Ситник О. Терапевтичні вправи: навчальний посібник. Суми, 2021; 152.
2. Швесткова Ольга, Сладкова Петра та кол. Фізична терапія: Підручник. – Київ, Чеський центр у Києві, 2019. – 272 с.
3. Чайковський М. Є. Основи реабілітології [Текст] : навч.-метод. посіб. / Чайковський М. Є. ; Відкритий міжнар. ун-т розвитку людини "Україна", Хмельниц. ін-т соц. технологій. - Київ ; Хмельницький : Ун-т "Україна", 2015. - 171 с.
4. Яримбаш, К. С. Фізична реабілітація осіб з особливими потребами: підручник / [К. С. Яримбаш, О. Є. Дорофєєва, О. С. Афанасьєва] ; Придніпр. держ. акад. фіз. культури і спорту, Нац. мед. ун-т ім. О. О. Богомольця. - Дніпро : Журфонд, 2017. - 215 с.
5. Засоби фізичної реабілітації та медико-соціальні основи здоров'язбереження людини [Текст] : навч.-метод. посіб. / Ю. А. Завацький [та ін.] ; Східноукр. нац. ун-т ім. Володимира Даля. - Сєверодонецьк : Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2018. - 231 с.

Електронні ресурси:

1. Cochrane Library. [Internet]. Available at: <https://www.cochrane.org/>
2. Physiotherapy Evidence Database. [Internet]. Available at: <https://www.pedro.org.au/>

3. US National Library of Medicine National Institutes of Health. [Internet]. Available at: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/>
4. Physiotherapy exercises [Internet]. PhysiotherapyExercises.com. [cited 2022Aug29]. Available from: <https://www.physiotherapyexercises.com/>
5. Home exercise program for free [Internet]. HEP2go. [cited 2022Aug29]. Available from: <https://www.hep2go.com/exercises.php?userRef=gciaake>
6. Physiopedia. [cited 2022Aug29]. Available from: <https://www.physio-pedia.com/home/>